

če je Turk do nas perderl, so ga pognali, de je komej svoje peté vnesel.“

„Pojte tedaj, ljubi Slovenci! tudi vi; vнемajte se s petjem k pravimu junaštvu, k brambi našiga cesarstva — kar dopolniti nam Bog večni pomagaj!“

Pojmo tudi mi, ktere domovina v svojo brambo kliče; nikar se ne plašimo, kakor zgubljene ovce, ampak obnašajmo se kakor pravi korenjaki!

### **Hvalo umniga podobarja.**

Že v lanjskih Novicah je bil Anton Zajc, podobar in zlatár iz Souđinjš Novo-Osliske fare v Loškim kantonu na Krajnskem, pohvaljen, de svoje rokodelstvo dobro razume, de zná lepó podobe iz lesá rezati, jih lično pozlatiti i. t. d. To hvalo poterdi vnovič pismo, ktero so mu gosp. fajmošter pri Marii Devici v Polji in cerkveni ključarji od ondod 30. prosenca t. l. dali, v katerim se bère, de je stranska oltarja, razun podob, iz noviga naredil, prižnico, kerstni kamen in veliko družih rečí popravil, pozlatil, pofarbal ali marmoriral — in de je vse dela tako opravil, de so práv zadovoljni ž njimi. Posebno hvalo pa dajo zavoljo lepiga zadržanja mojstru in vsim njegovim pomagačem.

### **Moje misli Slovincam v prevdarek!**

Te dni sim dve slovenski jeremiadi (žalostne rečí) bral, kar me je bilo nekako otožniga (žalostniga) napravilo; mislil sim: saj še ni velki teden in vender se nam take berila ponujajo! Iz nenade (nepričakovano) me je pa razveselilo eno pismo Mekinjske kantonske gospóske. Si boste mislili: zakaj? Ali je od takó veselih rečí govorilo? Naka; žalostniga obsežka je bilo, de so namreč Moste pod Komendam pogorele, kjer je škode čez 26,917 gold.; torej si ni misliti, de bi bili revni pogorelci z darmí odškodovani, za ktere jih častita gosposka v rečenim pismu priporoča. To me je razveselilo, de je bilo uradno pismo práv lepo, prijazno in po domače čisto slovensko pisano. Gosp. Anton Kronabetvogel, rojen Slovenec iz doljniga Štajarskiga, mi je veselje napravil, ko nam je pokazal, de vé po duhu ustave tudi slovenski pisarnici predstojnik biti.

Pri ti priložnosti mi dovolíte, vam svoje misli razodéti.

Nikar Slovenci prenašli ne bodimo; počasi se varniši hodi in delj pride. Vzemímo si za razgled nesrečne naprave, ki so bile namenjene, slovenšino uničiti; te so bile tako zredjene, de bi bile počasi svoj namen dosegle, — šole, očitne službe, vse je moglo temu pomagati; zraven se je pa vse tako naskrivnim in počasi godilo, de so gospodje zraven še lahko lažnjivo govorili: v Avstrii se vse narodstva (Nationalitäten) spoštujejo. Ako gospodje nemškutarji niso v kaki rečí eno léto zaželjeniga namena dosegli, so bili poterpežljivi, kér so si bili svoje rečí, kar še je narveč dalo, svesti. Kar je te prestrastna zvižčnost učila, naj nas poštena previdnost uči. Bodimo s svojimi ptujimi brati poterpežljivi; lepa beseda lepo mesto najde, terda pa odskoči in jezo napravi. Škodovati zamore skorej vsak kaj, pomagati pa redko kdo. Ako pri kakim ptujcu ali pri zmotenim domačim bratu le nekoliko poštene volje in prizadevanja vidimo, nikar tlečiga ogorčika ne gasímo ali z nogami ne taptajmo, ampak pomagajmo, de se v plemen oživí. Ljubezen je poterpežljiva; ž njo se več opravi kot s pikanjem. Ako kaj napačniga nad Nemci ali zmotenimi Slovenci vidimo, zatísnimo včasí očí, storimo se gluhe. Pogoste pritožbe iskrenim domorodcam serce poderajo, sovražnikam pa serčnost delajo. Tudi ni svetovati, de bi kdo to, kar ga pri sercu teží, berž očitno pred svetam razkladal; od tega naj se le z nekterimi posebnimi prijetli pomeni.

Zdaj še tudi ni čas terjati, de bi pri nas vse pisarnice neutegama začele po slovensko službo opravljati; uradniki bi se lahko, če tudi ne popolnoma veljavno, zgovarjali, de h tim nimajo dovolj pomoči. Po pisarnicah so imeli do zdaj Adelungs-Wörterbuch za pomoč pri svojih nemških sestavkih; — mi jim še zdaj nismo nemško-slovenskiga slovarja v roke podali, de bi si oni mógli ž njim pomagati.

Po mojih mislih tudi ne smemo še zdaj viših gospodov grajati, ako se branijo po naše pisati; jez molčim, de imajo oni po bukvah le nemške osnove, zavotku torej tudi kaže nemškemu biti. Le to je premisliti, de postav bukvje pravijo: Vsaka postava tako dolgo veljá, dokler je postavodajavec ne spremeni. Pri nemšini je v slovenskih deželah spremena obljubljena, nove postave, ki jih visokočastiti državni zbor po volji in obljubi svitliga Cesarja dela, še niso zgotovljene. Te bodo mogle z narodstvom vred namest dozdnjih postav povsod vpeljane biti. Potlej bo moglo brez obotavljanja staro nehati. Iz pravičnih vzrokov se bo pa moglo morebiti še potlej s kako staro rečjó še kaj časa potpeti.

Zavolj tega kar sim do zdaj rekel, pa nej nihče ne misli, de sim svoji materi slovenšini začel nezvest biti. Dokler mi bo mazinec migal, bom ostal za slovenšino vnet. Z dozdnaj rečenim nič družiga ne želim, kot več našincov, in pa med nami več zadovoljnosti. Ako pa nevarnost in kovarstvo za slovenšino kje zagledamo, ako vidimo pri ptujcih hudobno voljo, naše prihodnje pravíce podkopavati, se očitno po časopisih ustavimo, in če vidimo, de to nič ne zda, naj pa, namest daljniga prazniga besedovanja, slavni slovenski zbor piše državnimu zboru ali pa gosp. ministram, ali pa nej naravnost pooblastence ali deputacijo kje odpravi; mislim de so besede dveh naših Cesarjev že tako veljavne, de se bo zgodilo, kar je pravično. Slovenski narod v Avstrii ni nič pregrešil, marveč si je s svojimi slovenskimi družtvi ali lipami nove spoštovavne zasluge (Verdienste) pridobil, na kar se bodo viši gospodje tudi spomnili, de jih ne bo misel obhajala, nas kako kaznovati.

Vi pa tukajšnji Nemci! bodite naši ljubi gostovi; to vam svetovam, desiravno sim vnet Slovenec. Storite v obziru našiga narodstva in jezika, kar vam je moč pred ko vam postava na péte bije; vaše pošteno prizadevanje nas bo močno veselilo. Ko nam začne enkrat naša mati Slovenija tukaj doma kruh rezati, svojim ljubim otrokam ne bo mačoha, kjer jih bo vidila, de jo kot mater res ljubijo; do ptujcov bo pa kot do zapušenih sirot tudi usmiljenje imela, ako bo vidila, de je ne zaničujejo.

Z dozdnaj rečenim tudi nečem dati na znanje, de bi Slovenci k nemški zavezi pristopili. De bi jez kdej to rekel, tega me Bog obvaruj! Zakaj bi se drugim vklanjal, kdor zamore sam svoj gospodar biti. —

To še poprosim vas gospodje po pisarnicah: storíte Slovincam tako veselje, kakor ga je v Mekinjskim krají zgor imenovani gospod storil; neprisiljena reč je več vredna kot prisiljena.

Požencan.

### **Kakó dolgo še ne bomo lažnivosti svojiga pravopisa slovó dali?**

(Dalje.)

**Zadnjič** se nepotrebnost teh dveh namenov pri pisanji lahko tudi razvidi iz načina govorjenja. Pisanje namreč je namestílo govorjenje; komu pa pri govorjenji le na misel pride, de bi hotel svojim poslušavcem izvirk ali sklanjanje besedí naznanovati? ja kdo bi ne bil zasmehovan, ki bi zavolj teh dveh namenov na tanjko takó govoriti hotel, kakor sedaj pišemo! — Če tedej v govorjenji za nepotrebno, ja clo sméšno spoznamo, izhod in sklanjanje besedí na znanje dajati, s kakošno pametjo zamoremo to za potrebno soditi v